

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok: 2019

Destinace (země, místo): Brazílie – São Paulo

Jméno, příjmení: Helena Hrdličková

Kurzy, jednotlivé úrovně a počty studentů:

1. semestr celkem: 104 studentů (UCTB: 52 / USP: 52)

UCTB: začátečníci (A1/1, modul I): 20

: děti: 4

: mírně pokročilí (A1/2, modul II): 9

: mírně pokročilí (A2/1, modul III): 4

: mírně pokročilí (A2/2, modul IV): 6

: středně pokročilí (B1, modul VIII): 6

: pokročilí (C1/2): 3

Celkem: 52 studentů češtiny

USP: začátek 1. semestru:

Modul I: 36 studentů

Modul III: 9 studentů

Modul V: 7 studentů

Celkem: 52 studentů zapsaných na začátku semestru

USP: úspěšně ukončili 1. semestr:

Modul I: 17 studentů

Modul III: 5 studentů

Modul V: 7 studentů celkem: **29 studentů na konci 1. sem.**

2. semestr celkem: 66 studentů (UCTB: 43/USP: 23)

UCTB: začátečníci (A1/1, modul I) : 8

: děti: 3

: mírně pokročilí (A1/2, modul II): 11

: mírně pokročilí (A2/1, modul III): 5

: mírně pokročilí (A2+ modul IV a V): 4+5

: středně pokročilí (B1): 4

: pokročilí (C1/2): 3

Celkem: 43 studentů češtiny

USP: začátek 2. semestru:

Modul II: 11 studentů

Modul IV: 5 studentů

Modul VI: 7 studentů

Celkem: 23 studentů na začátku 2. sem.

USP: úspěšně ukončili 2. semestr:

Modul II: 9 studentů

Modul IV: 5 studentů

Modul VI: 5 studentů

Celkem: 19 studentů na konci 2. sem.

Zájmová činnost – kroužky:

V roce 2019 se pravidelné aktivity zájmových skupin *Pramen* a *Slavie* omezily na jediné vystoupení *Pramene* dne 27/06/2019 na GK São Paulo.

Nácvik nových písní probíhal v rámci lekcí češtiny.

Těší nás, že současný poslední basista z *Pramene* zahájil v září 2019 studium na konzervatoři v Praze.

Výuka, metody, činnosti, přípravy, jazyk

V roce 2019 probíhala **výuka češtiny** dvou pokročilejších **dětí** (10 a 12 roků) podle materiálů *Domino 2* od Mgr. Svatavy Škodové, Ph.D.

Při hodinách s nejmenšími (5 roků) jsme kromě video pohádek a doprovodných materiálů používali hry, které si přinesli z domu a také loutkové divadlo.

K výuce dospělých používám jako základní / hlavní řadu učebnic *Češtinu expres 1, 2, 3* od Lídy Holé a Pavly Bořilové, dále pak od stejných autorek *Česky krok za krokem*

2, kterou si studenti sami zvolili, a k ní pracovní sešit Zdeny Malé. Došli jsme do 5. lekce. S nejpokročilejší skupinkou jsme v závěrečné lekci *Čeština pro život 2* od Aleny Nekovářové.

Během semestru jsme hodně využívali také textů klasických českých pohádek: *Pohádky* (adaptovaná česká próza L. Holá) – téměř se všemi skupinami, u nejpokročilejších k tomu také knihu *Bylo nebylo – pohádky pro nejmenší* (Božena Němcová), *Pohádky a pověsti* (Božena Němcová). Využila jsem také *Čeština pro cizince* – nástavbového kurzu cvičebnice II od Milady Čadské (*Pohádka o kohoutkovi a slepičce*). Byla to velmi příjemná a tvořivá práce s texty starých českých pohádek, obzvláště s těmi pohádkami, které studentky neznaly. Na pohádky Boženy Němcové bych chtěla v příštím semestru navázat dalšími ukázkami z jejího díla a připomenout výročí 200 let od narození spisovatelky (*1820). Také bych ráda zařadila ukázky z *Velké didaktiky* (zatím jediného do portugalštiny přeloženého díla) od Jana Amose Komenského a přiblížit jej při příležitosti 350tiletého výročí jeho úmrtí (†1670).

Jako doprovodné materiály jsem během výuky v roce 2019 používala texty písní především Marty Kubišové, Karla Kryla a Karla Gotta. Atraktivním zpestřením byly pro nás i jiné česko-slovenské hity jako např. *Cudzinka v tvojej zemi* (Xindl X. a Mirka Miškechová), *Na na na* (No Name a Chinaski) a píseň Barbory Polákové 285 s prvním instagramovým videoklipem.

V lekcích češtiny jsem se zaměřila na větší propojení aktivit z učebnic s praktickým procvičováním a fixováním gramatických jevů a větných struktur pomocí různých her (lodě, kvarteto, domino, hádanky s kartami na procvičování paměti a další).

Materiály: pracovní listy z Manuálu pro učitele *Čeština expres 1, 2, Hry a aktivity pro výuku češtiny pro cizince* od Zdeny Malé, *Hádanky – procvič si paměť* – karty se stíratelným fixem, stolní hra *La Muse*, stolní hra *Krycí jména* od Vladí Chvátila.

Certifikáty, zajímavosti:

Předání certifikátů za rok 2019 proběhne až na začátku března, neboť dříve nejsou k dispozici certifikáty z USP (z důvodu posunutí výuky v druhém semestru).

Seznam akcí a aktivit (velké akce jsou označeny tučně):

13/04/2019 velikonoční dílna na UCTB

25/05/2019 lekce české kuchyně (sladké knedlíky a bramboráky)

27/06/2019 hudební vystoupení *Pramene* na GK SP

1/10/2019 akce k připomenutí Evropského dne jazyků a Mezinárodního dne kulturního dialogu na USP (ve spolupráci s kurzem maďarštiny a turečtiny), prezentace učitelky češtiny na téma *Historický vývoj češtiny*

24/10/2019 oslava 101 let od ČSSR (na UCTB)

9/11/2019 realizace komentované prohlídky výstavy Alfonse Muchy (v kulturním centru FIESP – Federação das Indústrias do Estado de São Paulo)

22/11/2019 Jazyky a kultury na scéně / Línguas e culturas em cena

(USP – Mezioborové jazykové centrum /o Centro Interdepartamental de línguas, Casa de Cultura Japonesa) – setkání a hudební, divadelní, recitační vystoupení studentů a učitelů

2/12/2019 – 6/12/2019 Český týden na USP: 30 let od Sametové revoluce 1989

- výstava s názvem „Konec totalitního režimu v Československu“
- prezentace Havlovy hry Audience
- debata s brazilským novinářem Cláudio de Oliveira
- promítání dokumentárního filmu Olgy Sommerové *České studentské revolty, 80. léta*

07/12/2019 vánoční dílna na UCTB (příprava vánočního cukroví, vánočky a výroba betlémů)

Další aktivity: návštěva kulturních akcí s českou tematikou v São Paulu – filmy, koncerty, workshopy, přednášky se studenty, krajaný i nekrajaný:

22/03/2019 účast na kytarovém workshopu Vladimíra Bláhy – teatro São Pedro

23/03/2019 - Účast na kytarovém recitále českého kytaristy, VI. Bláhy – teatro São Pedro

24/04-13/05 Mostra da Cinema Tcheca (no Centro Cultural Banco do Brasil)

Věra Chytilová – grande dama de cinema tcheco

14/06/2019 – účast na opeře Leoše Janáčka: Věc Makropulos

květen 2019 Retrospectiva Miloš Forman (no CineSesc) – vzpomínkový cyklus filmů Miloše Formana (připomenutí 1 roku od úmrtí slavného režiséra)

31/05 – 02/06/2019 účast na Srazu Čechů a Slováků v Angra dos Reis

15/10/2019 účast na oslavě založení Československa (na GK SP)

23/10/2019 účast na přednášce „Indiáni – sbírky fotografií a filmů českého cestovatele Vladimíra Kozáka“ (v kavárně Tapera Taperá)

11 a 12/11/2019 *Jan Palach* – křest překladu knihy o JP a projekce dvou filmů o JP (v CineSESC)

05/12/2019 účast na premiéře hry V. Havla Audience (Escola do Teatro, nastudování divadelního souboru Coletivo Cardume)

Podmínky pro výuku a podmínky pro učitele byly v roce 2019 podobné jako v předchozích 4 letech.

Vyučovací prostory na USP: poprvé za 5 let proběhly oba semestry bez nutnosti hledání alternativních prostor nebo přerušování výuky a jejího nahrazování z důvodu stávek.

Učitel češtiny na USP má k dispozici třídu s projektorem, využívá kanceláře a zázemí vedení DLO (Departamento Letras Orientais), které letos poskytlo i větší prostor pro knihovnu a materiály kurzu češtiny. Je zde k dispozici konzultační místnost, dále pak místnost s kopírkou a počítačem.

Výuka ve druhém semestru 2019 začala o měsíc a půl později (u všech kurzů *Extensão e difusão cultural*) z důvodu náhlého úmrtí administrátora kurzů. Posunul se tím také termín, kdy budou vydány certifikáty.

Vyučovací prostory na UCTB: Vyučování a další aktivity na Česko brazilské kulturní unii probíhají v pronajatém domě na adrese Rua Hideo Suguiyama, 79 – Parque Jabaquara. Je zde k dispozici jedna učebna pro max. 15 lidí, ve které se koná jak výuka, tak i ostatní aktivity spolku. Učebna je vybavena audiovizuální technikou (projektor, PC, CD přehrávač), tiskárnou a scannerem.

Druhou menší místnost jsme dříve používali pro pohybové a hudební aktivity s dětmi a pro zkoušky hudebního souboru Pramen. Je zde koberec, obvykle také hudební nástroje, stojany na noty a malý stolek. Letos se vybavení pro aktivity odsunulo do skladu a konaly se zde především schůze vedení Unie. Tuto menší místnost v lednu 2020 začínáme upravovat a vybavovat jen pro výuku dětí.

Mezi zmíněnými dvěma třídami je místnost s pohovkou a konferenčním stolem, kde čekají rodiče během výuky dětí, nebo studenti čekající na vyučování.

Učitel má k dispozici samostatný kabinet, v němž je příruční knihovna, psací stůl a 2 skříně na pomůcky. V současnosti je místnost přeplněna knihami a dalšími pomůckami, hudeb. nástroji..., pro které se, doufám, uvolní vhodné místo, kde bude dostatečná ventilace, aby nebyly poškozeny vlhkem.

K lekcím vaření máme k dispozici malou kuchyň, při workshopech (vaření, velikonoční, vánoční dílna) jsou aktivity rozděleny také do všech místností, které jsou pro výuku.

Prostory Unie jsou upraveny a vyzdobeny jednak fotografiemi a obrázky z historie spolku, jednak studijními materiály, zajímavostmi o ČR a v rámci možností aktuálními českými časopisy, publikacemi nebo pozvánkami.

Z původního záměru uspořádat a zprovoznit unijní knihovnu se letos podařilo nakoupit knihy jak pro děti, tak pro dospělé. Většina starých knih a materiálů v krabicích a policích umístěné v zadních prostorách domu v 1. patře jsou již bohužel nenávratně poškozeny vlhkem.

V přízemí domu je velká garáž s dobrým osvětlením a ventilací, kterou bychom rádi využili v roce 2020 pro umístění nepoškozeného knižního fondu, pro výuku a setkávání seniorů, popřípadě pro hudební zkoušky Pramene a další aktivity dle zájmu členů spolku. Je zde také k dispozici zánovní „bar“, který bychom sem mohli také umístit.

V současnosti je garáž zaplněna starými věcmi z bývalého sídla Unie.

Závěr:

Během roku 2019 se téměř podařilo Unii přestěhovat na nové místo, nedošlo však k závěrečné shodě. Předpokládám, že aktivity spojené s češtinou a českou kulturou budou pokračovat ve stejném rozsahu jako dosud a přivedou další nové zájemce, jako je tomu každý rok, snad ve větší míře i Čechy žijící v São Paulu s dětmi.